

правил, враховувати специфіку та обмеження тої чи іншої соціальної ролі.

Отже, застосування рольових ігор у межах дисципліни «Управління конфліктами» є засобом підвищення студентської активності, виявлення та коригування соціально-особистісних якостей майбутніх фахівців, а також напрацювання навичок поведінки в конкретних ситуаціях суперечливої взаємодії. Однак, при проведенні навчання в ігровій формі особливого значення набуває професійна компетентність викладача для уникнення помилкових висновків і закріплення некоректних поведінкових моделей.

*Кицак Т. Г., доц.,
Коваленко І. Ф., доц.,
кафедра управління персоналом та економіки праці*

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Ми живемо в епоху глобальних соціальних та економічних змін, на порозі інформаційної ери, яка визначає нові цивілізаційні стандарти. В інформаційному суспільстві успіх розвитку є результатом умілого примноження та використання ресурсів знань, обсяг яких зростає швидкими темпами. Завданням освіти є ефективне перенесення знань у свідомість їх користувачів і вміння успішно їх застосувати у всіх сферах життя.

У нових непростих соціально-економічних умовах Української держави, політична, соціальна, економічна та інтелектуальна трансформація нашого суспільства відбувається в досить стислому часовому форматі, від сучасного економіста вимагаються нові знання і, що найголовніше, стійкі професійні вміння та навички.

Дана тенденція формує розвиток нових напрямів удосконалення концепції сучасної ефективної освіти, парадигма якої має бути наповнена якісним практичним змістом. Тому що тільки максимальне наближення теоретичних розробок до їх практичного втілення у сферах народного господарства формуватиме опти-

мальні компетенції, якими мають володіти успішні та конкурентноздатні працівники.

Це обумовлено тим, що сучасному ринку праці потрібні спеціалісти високого професіоналізму, на основі використання внутрішнього потенціалу, професійної мобільності. Від розв'язання проблеми професійного самоусвідомлення студентів значною мірою залежить підготовка майбутніх фахівців. Оскільки сучасна молодь живе в умовах підвищеного інформаційного середовища, то завданням системи освіти буде навчити жити її в ньому, створити умови для неперервної освіти.

Одним із ефективних напрямів вдосконалення сучасної економічної освіти є впровадження в навчання інтерактивних методів, особливістю яких є надання можливостей для професійного самоусвідомлення майбутнім ефективним менеджерам, маркетологам, фахівцям ІТ-технологій.

Особливістю інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх його учасників.

За даними американських учених, під час лекції студент засвоює лише 5 % матеріалу, під час читання — 10 %, роботи з відео/аудіоматеріалами — 20 %, під час демонстрації — 30 %, під час дискусії — 50 %, під час практики — 75 %.

Під час інтерактивного навчання студент стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності, зростає цікавість до процесу навчання. Інтерактивні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють соціалізації особистості, усвідомлення себе як частини колективу, своєї ролі і потенціалу.

Інтерактивні методи можна поділити на дві основні групи. До першої групи можна віднести лекції із включеними бесідами, дискусіями, розв'язанням задач, а також проблемні лекції, семінари-обговорення, семінари «питання—відповідь», дискусії із провокаційними запитаннями, консультації.

До другої — семінари — бесіди, дискусії, круглі столи, «мозковий штурм», групове вирішення конкретних ситуацій, ділові, рольові та дидактичні ігри, бізнес-симуляції, проекти, панельні вправи.

Також ефективними засобами інтерактивного навчання є робота в малих групах — одна із найпопулярніших стратегій, тому що вона дає всім студентам можливість брати участь у роботі, практикувати навички співробітництва та міжособистісного спілкування. У той же час робота в малих групах потребує багато ча-

су, цією стратегією не можна зловживати. Групову роботу варто використовувати, коли потрібно вирішити проблему, яку студенти не можуть вирішити самостійно.

Впровадження інтерактивних методик при викладанні фахових дисциплін дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання. Студент стає співавтором лекцій, семінарських занять тощо. Підхід до студента, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості. Цей підхід добре відомий ще з праць Л. Виготського, П. Гальперіна, В. Шаталова, В. Дяченка, С. Шевченка, Ш. Амонашвілі й ін. Він полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок — у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, вмінь і навичок, які набули студенти. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу а розвитку мислення.

Важливе значення інтерактивних методів проявляється також у тому, що вони сприяють формуванню комунікативної культури студентів, розвитку толерантності, симпатії, взаємоповаги, та стають ефективним засобом висловлювання та доведення своїх ідей, думок тощо.

Література

1. *Коротаєва Е.В.* Технологія обучения в интерактивном режиме // Мир образования — образование в мире. — 2003. — № 4. — С. 132—143.
2. *Лидкасистый П.И., Хайдаров Ж.С.* Технологія игры в обучении и развитии. — М.: Роспедагенство, 1996. — 268 с.
3. *Пометун О., Пироженко Л.* Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. — К., 2002. — 136 с.
4. *Суворова Н.* Інтерактивное обучение: новые подходы // Инновации в образовании. — 2001. — № 5. — С. 106—107.

Компанієць В. М., асистент кафедри управління персоналом та економіки праці

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ВИКЛАДАЧА В ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Соціально-особистісні компетенції — це сукупність компетенцій, які відносяться до самої людини як до особистості і до взаємодії особистості з іншими людьми, групою і суспільством. Вона включає компетенції: